

Jo Claes

Tot de dood
ons scheidt...

Houtekiet
Antwerpen / Utrecht

Graag uw reacties op
www.jo-claes.be
www.facebook.com/misdaadauteurjoclaes

© Jo Claes / Houtekiet / Linkeroever Uitgevers nv 2012
Houtekiet, Katwilgweg 2, B-2050 Antwerpen
info@houtekiet.be
www.houtekiet.be

Omslag Wil Immink naar een grafmonument
van Philippe Mathy, kerkhof Leuven
Foto omslag © Uschi Claes
Foto auteur © Sara Engels
Opmaak www.intertext.be

Eerste druk februari 2012
Tweede druk december 2012
Derde druk juni 2014
Vierde druk maart 2015
Vijfde druk februari 2016

ISBN 978 90 8924 211 2
D 2012 4765 6
NUR 330

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission of the publisher.

Voor Kathy,
meer nog dan mijn muze

Een foto kijkt altijd achterom.
Een foto is altijd een *passé composé*.

JAN HERTOOGHS

Boek 1

Het blauwe uur

Toen Dries Haelterman de post van de mat raapte, zag hij meteen dat er een doodsbrief bij zat. Niet dat de enveloppe een kruisje had of een rouwrand, alleen een dun, grijs streepje liep evenwijdig met de vier zijden aan de voorkant. Maar dat was genoeg. Doodsbrieven hadden de bizarre eigenschap om in één oogopslag herkenbaar te zijn.

De enveloppe was niet dichtgeplakt. Haelterman lichtte de punt van de omslag uit de gleuf en haalde de brief tevoorschijn. Hij voelde zich enigszins gespannen. Ongerst ook. Wie was er dood? Hij kende niemand die ernstig ziek was geweest. Of een ongeluk had gehad. Of zo oud was dat... Zijn gedachten stakten. Toch wel. Natuurlijk wel. In een schemerige uithoek van zijn geheugen lichtte de naam van zijn oudtante op en het volgende ogenblik al hadden zijn ogen de bevestiging gevonden van wat er vliegensvlug en met een onverklaarbare zekerheid door zijn hoofd was geflitst. Daar stond het, in hoofdletters en voorafgegaan door een schuchter kruisje: MEVROUW LOUISE-MARIE HAELTERMAN.

Bijna tegelijkertijd, alsof er op een onzichtbare knop werd gedrukt, vulden zijn hersenen zich met een wirwar van emoties, beelden, herinneringen. Tante Louise, verdomme! Hij kon het niet geloven. Als er iemand de constitutie had gehad om honderd te worden, dan was zij het wel. Zijn blik schoof naar be-

nedes. In een kleiner lettertype stond onder haar naam: *Gebo-
ren te Leuven op 14 december 1921 en aldaar overleden op 17 oktober
2010, voorzien van de H. Sacramenten der zieken.*

Hij telde terug. Net geen negentig was ze geworden. En wat had dat te betekenen: voorzien van de H. Sacramenten der zie-
ken? Tante Louise was niet gelovig geweest. Zelfs niet pro
forma. Wie had dan die priester aan haar doodsbed besteld?

Hij richtte zijn aandacht opnieuw op de brief. Het lijstje met
nabestaanden was kort. Geen echtgenoot, kinderen of klein-
kinderen. Tante Louise had een solokoers gevaren. Over de vijf
oceanen van de wereld. Haar grote liefde, een jonge talent-
volle dichter, was in 1943 door de Duitsers geëxecuteerd en
zijn dood had haar, radeloos van verdriet, het land uitgedreven.
Eerst naar Engeland, daarna de Verenigde Staten, Zuid-Ame-
rika, Azië... Een decennialange zwerftocht. Eerst als freelance-
journaliste en fotografe, later in opdracht van gerenommeerde
kranten en tijdschriften: *Life*, *Paris Match*, *The New York Times*,
National Geographic... Tot haar leeftijd het won van haar ruste-
loosheid en ze opnieuw in haar geboortestad was neergestre-
ken.

Haelterman concentreerde zich op het lijstje met familie-
leden. Als eerste stond tante Louises zus met haar echtgenoot:
Lidwina Haelterman en Johan Leeters. Daarna volgden hun
drie kinderen: Paula Leeters, Lydia Leeters met haar man Mi-
chiel Vranckx en hun zoon David en ten slotte Denijs Leeters.
Hij kende de namen, maar het was een eeuwigheid geleden dat
hij één van hen nog gezien had. Lidwina Haelterman was een
paar jaar ouder dan zijn grootvader die eind jaren '80 gestorven
was. Haar oudste dochter Paula moest intussen bijna zestig
zijn, meer dan een kwarteeuw ouder dan hij, een andere gene-
ratie. Als laatste stonden de namen van zijn grootouders en
ouders afgedrukt, allemaal voorzien van een kruisje, en ten
slotte de zijne.

Hij vroeg zich af waarom niemand eraan gedacht had om hem te bellen dat zijn oudtante op sterven lag. Was het zo snel gegaan? Oude mensen stierven doorgaans langzaam, als een uitdovende kaars. Bij wie zo lang geleefd had, scheen de dood geen haast te hebben. Alsof er toch geen eer meer te behalen viel. Alsof het om een pyrrusoverwinning ging. Maar waarom had hij dan geen telefoontje gekregen?

Hij merkte dat hij kregelig werd. Opstandig. Boos zelfs. Omdat hij niet gewaarschuwd was. Omdat hij geen afscheid had kunnen nemen van de vrouw die een niet onbelangrijke rol in zijn leven had gespeeld. Maar bovenal, besepte hij, omdat hij zich schuldig voelde dat hij haar de laatste tijd verwaarloosd had. Wanneer was hij nog bij haar op bezoek geweest? Ongeveer twee maanden geleden. Kort na de begrafenis van Tilly, haar gezelschapsdame, die op een avond toen ze van zijn oudtante kwam, op het zebrapad omver was gereden. De politie had de dader nooit gevonden.

Haelterman herinnerde zich nog hoe aangedaan de oude vrouw was geweest bij zijn laatste bezoek. Tilly, halverwege de vijftig, was de laatste vijftien jaar haar steun en toeverlaat geweest. Meer een vriendin dan een gezelschapsdame. Na haar plotse dood was Paula, zijn ongetrouwde achternicht, bij tante Louise gaan inwonen omdat ze halsstarrig weigerde naar een rusthuis te gaan en het almaar moeilijker werd om zich in haar eentje te redden. Sindsdien had hij haar geen enkele keer meer opgezocht. Te druk, te veel werk. Het waren de gebruikelijke excuses van jonge mensen die met de lichtzinnige overmoed van hun leeftijd aannamen dat het leven eindeloos was. Tot ze, zoals nu, bruusk met het tegendeel werden geconfronteerd.

Hij rilde ineens. Het was kil in de fotostudio. Half oktober en het voelde al aan als winter. Hij keek op zijn horloge. Zijn

vlucht naar Brindisi ging om halfeen. In Apulië zou het een stuk warmer zijn. Nazomer nog. Hij had de reis wekenlang voorbereid. Een goedbetaalde fotoreportage voor een toeristisch magazine. Zeven dagen de Via Appia langs, van Brindisi tot Rome, een trip van ongeveer zeshonderd kilometer met zorgvuldig geselecteerde haltes in enkele pittoreske stadjes. En nu dit. Uitgerekend wanneer hij in het buitenland was, werd zijn oudtante begraven. De dood had er een handje van weg om een domper op het leven te zetten.

Hij zocht naar de datum van de teraardebestelling. *De crematie, las hij, zal plaatsvinden op zaterdag 23 oktober in...* Zijn adem kwam met een plof uit zijn mond. Crematie!? Wie had dat beslist? Hij wist pertinent zeker dat tante Louise begraven wilde worden. Hij herinnerde zich zelfs wáár dat moest gebeuren omdat ze hem met de macabere vanzelfsprekendheid waarmee oude mensen over hun eigen dood plachten te praten meermaals had verteld dat ze haar laatste rustplaats wenste te delen met haar grote liefde, de jonggestorven dichter Joris Dehaene.

In gedachten verzonken liep Haelterman de studio door, de wenteltrap op. Om te ontbijten had hij geen zin meer. Hij schonk zich een kop koffie in en ging voor het grote, boogvormige raam staan dat de hele breedte van de eerste verdieping besloeg. Het pand dat hij sinds een paar jaar huurde, lag op het binnenplein van de voormalige Sint-Geertruiabdij, vlak bij de voetgangersbrug over de Dijle die uitkwam op de Karel van Lotharingenstraat. De woning bestond uit een benedenverdieping die hij gebruikte als studio en een bovenste etage met tongewelf die als leefruimte fungeerde. De huur kostte hem een rib uit het lijf, maar de ligging van het pand was ideaal. Midden in de stad en toch afgeschermd van de drukte. Een verkeersvrije oase, gehuld in een bijna begijnhofachtige rust.

Hij staarde afwezig door het raam. De bomen op het binnen-

plein begonnen te verkleuren; het grasperk lag bezaaid met bladeren. Hij had een hekel aan dit seizoen. Het weer dat verslechterde, de natuur die een stille dood stierf. De Romeinen herdachten hun overledenen in februari, op de vooravond van de lente en niet in de herfst zoals tegenwoordig gebruikelijk was. Zijn reis duurde een week; op dinsdag 26 oktober ging zijn retourvlucht. De begrafenis van zijn oudtante zou hij missen, daar was niets aan te doen, maar met Allerheiligen was hij er wel. Al met al een schrale troost.

De klok van de Sint-Geertruikerkerk galmde door de ijle ochtendlucht. Halftien. Het werd stilaan tijd om te vertrekken, maar hij kon er zich niet toe brengen een taxi te bellen. De gedachte aan de crematie beviel hem niet. Niemand had het recht om de laatste wens van een ander naast zich neer te leggen. Wie was voor die beslissing verantwoordelijk? Lidwina? Paula? Eén van de twee ongetwijfeld. Maar waarom? Het kon niet anders of ze wisten dat tante Louise naast haar jeugdliefde begraven wenste te worden. De arme, berooide dichter had jarenlang onder een goedkope, betonnen zerk gelegen, tot tante Louise tijdens één van de weinige tussenstops op haar eindeloze traject voor hem een prachtig graf had laten maken. Waar ze het geld vandaan had gehaald wist niemand, maar het monument in wit marmer was tot op vandaag één van de opvallendste graven op het Leuvense kerkhof. Het bestond uit een verhoogde sarcofaag waarover een jonge, huilende vrouw gebogen stond, het hoofd rustend op een arm die op het deksel van de tombe lag, een omhelzing over de dood heen. De scène drukte zoveel liefde en verdriet uit dat ze geen enkele voorbijganger onberoerd liet en sindsdien waren ontelbare kerkhofbezoekers even blijven staan, verbaasd en getroffen tegelijk, terwijl ze het epitaaf lasen dat in het marmer was gebeiteld: TOT DE DOOD ONS SCHEIDT...

Het was een verwijzing naar de titel van de laatste bundel die de jonge dichter had gepubliceerd en die opgedragen was aan zijn geliefde. Maar dat, zoals zo vaak gebeurde, wist intussen geen mens meer.

2

Chloë Winters monsterde zichzelf in de mahoniehouten staande spiegel die in de hoek van de loft stond opgesteld, vlak bij het bed, in de hoop dat hij op die manier kon bijdragen aan de opwinding die de laatste tijd almaar vaker ontbrak wanneer zij en Lukas nog eens tussen de lakens belandden. Het Victoriaanse spiegelglas, her en der ontsierd door roestvlekjes, reflecteerde haar slanke gestalte: van de zwarte denimbroek in de knielaarzen tot aan het jasje van grijs konijnenbont dat tot net boven haar heupen reikte. Het resultaat, vond ze, mocht er zijn. Ze zag er elegant uit en de kleuren van haar outfit beantwoordden perfect aan de sociale normen die voor een crematie golden.

Tevreden draaide ze zich om en liep de lange, rechthoekige ruimte door tot aan de badkamer die van de rest van de loft gescheiden was door een glazen wand met eenrichtingsglas. Zoals steeds viel haar oog op de barst in de plastic deur van de douchecel, het gevolg van een onstuimige vrijpartij uit de tijd toen zij en Lukas elkaar pas kenden. De aanblik deed haar even versombereren, maar ze zette resoluut de gedachte van zich af, haalde een laatste keer een borstel door haar schouderlange, zwarte haar en werkte met een kohlpotlood haar ogen bij, niet te opvallend, slechts een ragfijn streepje. De kans bestond immers dat de emoties haar te veel zouden worden en ze wilde

niet dat haar tranen groezelige banen over haar wangen zouden trekken, zodat iedereen zag dat ze had gehuild. Dat plezier gunde ze die roofvogels niet.

Op het keukenblok stond de theepot op een waxinelichtje. Chloë keek op haar horloge. Er was nog tijd voor een kopje. Terwijl ze op één van de krukken ging zitten, probeerde ze haar gedachten te ordenen. Wat hoopte ze eigenlijk te bereiken door onuitgenodigd op Louises crematie te verschijnen? Verbazing? Ontsteltenis? Dat was als effect niet genoeg. Op de eerste plaats wilde ze natuurlijk haar respect betuigen aan de overledene, maar tegelijkertijd hoopte ze dat haar onverwachte verschijning bij de familie onrust zou veroorzaken of, als het even kon, iets wat in de richting ging van paniek. Wat deed dat nieuwsgierige wicht hier? Wat voerde ze in haar schild?

O, ze kon hun gezichten al voor zich zien. De verzuurde schooljuffenkop van Paula, het arrogante smoelwerk van Denijs en dan dat wantrouwige spitsmuizengezicht van Lydia die altijd keek alsof ze ervan overtuigd was dat de hele wereld haar wilde belazeren. Zou Lidwina er ook zijn? De laatste tijd scheen ze wat te sukkelen met haar gezondheid, maar dat zou haar er niet van weerhouden om de plechtigheid bij te wonen nu ze haar zus eindelijk had waar ze haar hebben wilde. Op het kerkhof. Dood en begraven. Of beter, uitgestrooid over de strooiakker.

Niemand van de familie had zich op de begrafenis van haar moeder laten zien, al had dat Chloë geen ogenblik verbaasd. Louises vriendin was voor hen een sta-in-de-weg geweest, een hinderpaal die koste wat kost uitgeschakeld moest worden. Ze kon het niet bewijzen, maar ze was er zeker van dat haar moeder met opzet was aangerezen. Misschien was het niet de bedoeling geweest om haar te doden, wel om haar voor langere tijd in het ziekenhuis te doen belanden, zodat Louise aan hen